

INTERVIEW

DEMOCRATISCHE CONTROLE OP DE INLICHTINGDIENSTEN

Aan tafel met Jean-Claude Delepière, afscheidnemend voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten

W e schrijven eind januari. De discussie over het op te richten Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, of kortweg OCAD, staat hoog op de politieke agenda (cf. kader). Daarin is er onder meer aandacht voor de samenwerking tussen de politie- en de inlichtingendiensten. De controle op dit nieuwe orgaan zal gebeuren door het Vast Comité van toezicht op de politiediensten en het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten. Het Vast Comité P is u genoegzaam bekend, maar wat doet het Vast Comité I? De redactie van het Politiejournaal & Politieofficier vond de tijd rijp voor een gesprek met afscheidnemend voorzitter van dat Comité, substituut-procureur-generaal Jean-Claude Delepière.

Delepière: "Het Vast Comité I is opgericht begin jaren '90. Als parlementair controleorgaan dat toezicht moet houden op onze twee inlichtingendiensten was het uniek in zijn genre (cf. kader). Enkel Canada was ons voor. Met het instellen van een parlementaire controle – in uitvoering van het Pinksterplan nota bene – gaf de wetgever duidelijk te kennen dat de inlichtingendiensten er in de eerste plaats zijn voor de burgers. Een onafhankelijk orgaan dat werkt voor de wetgevende macht, en waaraan de uitvoerende macht verantwoording aflegt, was *du jamais vu*. Net als het Vast Comité P dat de politiediensten controleert, vormt het Vast Comité I de schakel tussen de wereld van de inlichtingendiensten en de politieke wereld.

Door haar aanbevelingen laat het Vast Comité I de wetgevende macht toe haar controlebevoegdheid uit te oefenen. Een mooi voorbeeld daarvan zijn

de recent gewijzigde wetten inzake de classificatie en veiligheidsmachtigingen en inzake het beroepsorgaan voor de veiligheidsmachtigingen (n.v.d.r.: Wet van 3 mei 2005, B.S., 27 mei 2005). Deze wetswijzigingen waren een rechtstreeks gevolg van onderzoeken van het Vast Comité I. We konden immers vaststellen dat de inlichtingendiensten vele screenings uitvoerden zonder (afdoende) wettelijke basis en zonder dat iemand hier enig verweer tegen had. Daaraan is nu verholpen."

BELANGRIJKE AANBEVELINGEN

Op papier lijkt dit toezicht een uitgekende formule, maar volgt de praktijk?

Delepière: "Deze formule is zeker geen gemakkelijheidoplossing. Het systeem durft wel eens te blokkeren omwille van de politieke voorzichtigheid. Er zijn altijd spanningen; controle op inlichtingenwerk kan nu eenmaal niet buiten de politieke context. Het Vast Comité I vormt dan ook een kruispunt waar vele belangen samen komen." (n.v.d.r.: Dat het werk van het Vast Comité I politieke spanningen kan opleveren, bewijst haar recent rapport rond de zaak-EPSI dat kort na het afnemen van dit interview in de Senaat werd besproken. Het onderzoek beschreef de wijze waarop de Veiligheid van de Staat een dossier over de levering van hoogtechnologische materialen aan Iran had behandeld. Net voor de bespreking in de Senaat nam de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat ontslag).

HET VAST COMITÉ I

Parlementaire commissies

De werking van de politie- en inlichtingendiensten was in de jaren '80 meer dan eens onderhevig aan kritiek. Er worden in die periode verschillende parlementaire onderzoekscommissies opgericht. Elk van die commissies wees op het bestaan van grote disfuncties in het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten. "Het is duidelijk gebleken dat de werking van de inlichtingendiensten op dit ogenblik niet voldoet. Om hieraan te verhelpen moeten enerzijds hun opdrachten en bevoegdheden wettelijk nauwkeurig worden omschreven en anderzijds onderworpen worden aan een extern toezichtsgaan", klonk het tijdens de parlementaire werkzaamheden. Een parlementaire controle op de werking van zowel de burgerlijke inlichtingendienst (Veiligheid van de Staat) als op de militaire inlichtingendienst (Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid) drong zich op: de oprichting van het Vast Comité I was een feit. Een goede zaak, aldus Delepière, maar wel wat vreemd: "Men kan zich zeker niet van de indruk ontdoen dat bij het uitwerken van dit raamwerk in 1991, met het logische einde werd begonnen, hoewel, volgens de regels van de logica, eerst de organisatie van de inlichtingendienst zelf aan bod had moeten komen. Daarvoor was het wachten tot 1998."

U werkt voor de wetgevende macht, de uitvoerende macht legt verantwoording aan u af. Hoe verhoudt het Vast Comité I

Extern toezicht

Het Vast Comité I kreeg een dubbele taak: via onderzoeken enerzijds toezien op de naleving van de fundamentele rechten die de Grondwet en de wet aan personen verlenen (rechtmatigheid) en anderzijds op de efficiëntie van de inlichtingendiensten (doelmatigheid).

Het Vast Comité I (de voorzitter Jean-Claude Delepière en de raadsheren Walter De Smedt en Gérald Vande Walle) wordt voor die taak bijgestaan door een Dienst Enquêtes (die momenteel bestaat uit vijf personen) en een administratieve staf.

In 1998 werd het Vast Comité I ook aangesteld als het beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen. Sinds korte tijd komt deze taak toe aan een college van drie magistraten: de voorzitter van het Vast Comité P, de voorzitter van de Privacycommissie en de voorzitter van het Vast Comité I. Dit college oordeelt ook over de al dan niet aflevering van de bij de Wet van 3 mei 2005 ingevoerde veiligheidsat- testen en veiligheidsadviezen.

Contact

Het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten is gehuisvest in de Wetstraat 52 in 1040 Brussel (tel. 02/286.28.11 of info@comiteri.be). Het beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen is op hetzelfde adres gevestigd.

zich tot de rechterlijke macht?

Delepière: "De leden van onze Dienst Enquêtes hebben de hoedanigheid-

VOETNOTEN

van officier van gerechtelijke politie. Dat betekent dat zij deelnemen aan gerechtelijke onderzoeken wanneer leden van inlichtingendiensten bij strafbare feiten betrokken zijn. Het aantal behandelde gerechtelijke dossiers is echter zonder vergelijking met deze van de Dienst Enquêtes van het Vast Comité P. De verklaring hiervoor ligt voor de hand: het gebeurt zeer zelden dat burgers op de hoogte zijn dat inlichtingendiensten interesse vertonen in hun doen en laten.”

Het Comité treedt op uit eigen beweging, handelt op vraag van het parlement of op verzoek van de bevoegde minister (de minister van Justitie dan wel de minister van Landsverdediging)...

Delepière: “Uit een recente telling blijkt dat – over tien jaar genomen – de overgrote meerderheid van de onderzoeken gebeuren op eigen initiatief van het Vast Comité I. Zowat 18% van de toezichtonderzoeken gebeuren op parlementair initiatief, meestal op aangeven van onze begeleidingscommissie in de Senaat². Zo werd ons door de Senaatscommissie onlangs nog gevraagd een onderzoek te openen naar het mogelijke bestaan van geheime Amerikaanse gevangenen en het gebruik van Belgische luchthavens voor CIA-vluchten en de vraag of de Veiligheid van de Staat dan wel de militaire veiligheid hiervan op de hoogte waren. Een ander - ouder - voorbeeld is het onderzoek in het kader van het internationale spionagenetwerk Echelon. Meestal

betreft het actualiteitsgebonden thema's.”

Ook actueel is de samenwerking tussen politie- en inlichtingendiensten. Deze is niet meer weg te denken in de strijd tegen terrorisme en extremisme. Maar sommigen zeggen dat precies in die strijd tegen het terrorisme de politie verwordt tot een inlichtingendienst met – in tegenstelling tot deze laatste – specifieke bevoegdheden. Waar ligt volgens u nog het verschil tussen de politiefunctie en de inlichtingfunctie?

Delepière: “Het inlichtingenwerk en het gerechtelijke werk hebben, als functie gezien, elk een eigen missie en daarom ook een eigen bestaansreden. De functie van het inlichtingenwerk bestaat er in de uitvoerende macht te informeren over welbepaalde dreigingen die het voortbestaan van ons democratisch, grondwettelijk stelsel onmiddellijk of op langere termijn in gevaar kunnen brengen. De dreigingen waarvoor inlichtingendiensten oog moeten hebben, staan omschreven in de organieke Wet van 1998³: spionage, inmenging, extremisme, proliferatie, schadelijke sektarische alsook criminele organisaties. Deze functie verschilt van de gerechtelijke functie. Die heeft immers de bestrijding van de misdaad als voorwerp. Men zou kunnen zeggen dat daar waar de politiediensten de burgers en hun goederen tegen concrete misdrijven of problemen van openbare orde beschermen, de inlich-

tingendiensten eerder de bescherming van de natie beogen. De inlichtingendiensten ondernemen dus zelf geen actie; zij maken rapporten op voor de regering, rapporten die concrete adviezen kunnen bevatten. Dit betekent onder meer dat de factor tijd niet altijd van onmiddellijk belang is voor het inlichtingenwerk, dat eerder werkt met een langetermijnvisie. Maar het is duidelijk dat de inlichtingendiensten noch de gerechtelijke overheden er volledig kunnen in slagen hun eigen doeleinden te realiseren, onder meer wat betreft de strijd tegen terrorisme, indien zinloze informatiebelemmeringen en disfuncties op het vlak van communicatie blijven bestaan.”

BIJZONDERE INLICHTINGENMETHODEN

Informatiedoorstroming blijkt niet het enige aandachtspunt voor het Vast Comité I te zijn. Uit het Activiteitenverslag 2003 komt in het bijzonder één blijvend probleem naar voor: er is dringend nood aan een Wet telefoontap en een Wet bijzondere 'inlichtingenmethoden'.

Delepière: “De bevoegdheden waarover de politiediensten beschikken, werden de laatste jaren duidelijk gedefinieerd – en vooral – sterk uitgebreid. De inlichtingendiensten moeten terugvallen op een wet die hen weliswaar toelaat inlichtingen te verzamelen, maar onvoldoende duidelijk de toelaatbare methoden omschrijft. Die keuze komt toe aan de politieke overheid.

VOETNOTEN

- 2 *Voluit de Commissie belast met de begeleiding van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. In deze Senaatscommissie zetelen mevrouw Lizin (PS) (voorzitter), de heer Vandenhove (SPA-SPIRIT), de heer Wille (VLD), mevrouw Defraigne (MR) en de heer Vandenberghe (CD&V).*
- 3 *Wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, B.S., 18 december 1998.*

De opdracht van het Vast Comité I is onder meer aanbevelingen te doen. Het Comité pleit dan ook al jaren voor een reglementering op dat vlak. Een schaduwoperatie door een politieagent verschilt *an sich* niet van dezelfde operatie door een lid van de inlichtingen-

dienst. Beide hebben tot doel informatie te verzamelen. Een dergelijke reglementering zal ervoor zorgen dat we voldoen aan de vereisten van het internationale recht en zal niet, zoals sommigen denken, afdoen aan de middelen en mogelijkheden geboden aan

de inlichtingendiensten. Integendeel. Bovendien, en dat is een goede zaak, dragen de inlichtingendiensten steeds meer bij tot de gerechtelijke onderzoeken in het kader van terrorisme en extremisme. Ook op dat vlak zijn wetgevendende initiatieven nodig."

HET TOEKOMSTIGE COÖRDINATIEORGAAN VOOR DREIGINGSANALYSE OCAD

Structureel overleg

In België zijn verschillende diensten bevoegd voor terrorismebestrijding. Ze zijn dit allen vanuit hun eigen opdrachten en met hun eigen verantwoordelijkheid. Deze diensten hebben op geregelde wijze structureel overleg en wisselen, eveneens met internationale partners, informatie uit. Om dat overleg te structureren werd in het verleden de anti-terroristische gemengde groep (AGG) opgericht. Ten einde zijn coördinerende en analyseopdrachten nog beter te kunnen invullen en een nog breder veld van partners, zoals de douanediens- ten of buitenlandse zaken, in het geheel te betrekken, besliste de regering deze dienst uit te breiden en om te vormen tot het OCAD, het Coördinatieorgaan voor dreigingsanalyse. Al sinds 1995 brak het Vast Comité hiervoor een lans in haar jaarverslagen.

Gestructureerde informatieuitwisseling

Het OCAD heeft coördinatie als hoofdtak en heeft een kruispuntfunctie tussen de bestaande diensten. Immers, een van de belangrijkste elementen in de strijd tegen het terrorisme is een goede uitwisseling van inlichtingen tussen de diverse partners; een gemeenschappelijke dreigingsevaluatie vormt nu éénmaal de beste basis voor een gemeenschappelijk optreden. Let wel, het is geenszins een

operationele dienst die de andere veiligheidsdiensten vervangt. Het OCAD heeft enerzijds tot doel dat een consequente en gestructureerde informatie-uitwisseling wordt uitgebouwd tussen alle partners betrokken bij de strijd tegen het terrorisme en het extremisme. Anderzijds moet het OCAD, op basis van deze informatie-uitwisseling, komen tot gemeenschappelijke analyses van de dreiging. Het OCAD zal dus van alle betrokken instanties (de Veiligheid van de Staat, de militaire inlichtingendienst, de politiediensten, het federale parket, het Crisiscentrum, maar ook niet-traditionele partners als Buitenlandse Zaken, Mobiliteit en Vervoer, de dienst Vreemdelingenzaken) verplicht pertinente inlichtingen en of in het kader van hun wettelijke opdrachten, zelf gemaakte analyses ontvangen die dan verwerkt zullen worden in een gemeenschappelijke dreigingsanalyse. In een eerste fase zullen deze analyses zich richten op de terroristische en extremistische dreiging, maar een uitbreiding naar andere dreigingen kan worden voorzien. Het is de bedoeling om het OCAD samen te stellen uit specialisten uit de betrokken diensten die samen de inlichtingen zullen verwerken tot een gemeenschappelijke dreigingsanalyse. Dit vormt de meerwaarde van het OCAD. Deze analyses kunnen hetzij punctuele analyses zijn, hetzij periodieke strategische analyses met betrekking tot bepaalde fenomenen. Deze analyses worden vervolgens ook aan de betrokken overheden en diensten overgemaakt zodat zij de mogelijkheid hebben om (a) te bepalen of er precieze maatregelen moeten genomen

worden, (b) te beoordelen of de al door de verschillende diensten genomen maatregelen aan deze evaluatie aangepast zijn, (c) erop toe te zien dat deze maatregelen op een gecoördineerde en geïntegreerde manier worden uitgevoerd.

Toezicht

Delepière: "In het voorstel dat in het parlement besproken wordt is ook voor het Vast Comité I is er een opdracht weggelegd. Eenvoudig gezegd komt het hier op neer. Elk toezichtonderzoek dat wordt gevoerd met betrekking tot de werking van het OCAD of met betrekking tot de verplichtingen van andere ondersteunende diensten (en dus niet van een politie- of inlichtingendienst), moet door de Vaste Comités I en P gezamenlijk worden uitgevoerd. Het Vast Comité I behandelt daarnaast de klachten en aangiften die louter betrekking hebben op de werking, het optreden, het handelen of het nalaten te handelen van de inlichtingendiensten. Wat betreft de politiediensten wordt de controle uitgeoefend door het Vast Comité P.

Let wel, opmerkelijk is dat er een strafrechtelijke sanctie is voorzien voor diegenen die opzettelijk en vrijwillig informatie zouden achterhouden en op deze wijze het OCAD zou verhinderen zijn wettelijke opdracht uit te voeren. Voor de politiediensten bestond al eerder een gelijkaardige verplichting (n.v.d.r. zie artikel 44/11 WPA en de verplichting informatie over te maken aan de Algemene Nationale Gegevensbank)."

undercover

175 jaar Veiligheid van de Staat
175 ans de la Sûreté de l'Etat

VAST COMITÉ VAN
TOEZICHT OP DE
INLICHTINGDIENSTEN

COMITÉ PERMANENT
DE CONTRÔLE DES SERVICES
DE RENSEIGNEMENTS

Zo ook voor de telefoontap door inlichtingendiensten?

Delepière: "Ons land is straks het enige land in de Europese Unie waar de administratieve telefoontap door de inlichtingendienst niet mogelijk is. Ook op dat vlak pleiten we al enkele jaren voor meer duidelijkheid, maar dat ligt politiek gevoelig: het toelaten van administratieve taps geeft aanleiding tot terughoudendheid. Die terughoudendheid is noodzakelijk, maar het is niet omdat de struisvogel zijn kop in het zand steekt, dat de vrachtwagen er niet zal overrijden... We moeten de huidige realiteit en de technische mogelijkheden durven onder ogen zien en een wetgevend kader creëren. Met duidelijke, strikte richtlijnen en meervoudige controles én strenge sancties voor diegenen

die menen de regelgeving niet te moeten naleven. Al in april 2003 werd de wet gestemd die de onze militaire inlichtingendienst ADIV in staat stelt om, binnen de haar gegeven opdrachten, communicatie af te tappen. Noteer dat het Vast Comité I nu al de controle uitoefent op deze veiligheidsintercepties. Het Comité hoeft niet alles te controleren, maar kan ook de controle op de mogelijke administratieve taps aan. Idealiter maakt ze deel uit van een ruimere controlecontext: interne controle, controle door de gerechtelijke overheden en als sluitstuk externe controle door het Vast Comité I.

Iets anders nu. De politiediensten en de gerechtelijke wereld pakken regelmatig uit met hun successen en legitimeren op die manier hun bestaan. Maar hoe

zit dat bij de inlichtingendiensten? Men hoort zo weinig over hun eventuele bijdrage bij het counteren van een dreiging.

Delepière: "Het is eigen aan de inlichtingendiensten dat zij werken achter de schermen. Zij kunnen niet te koop lopen met hun verwezenlijkingen. Als er goede analyses worden gemaakt, pertinente informatie wordt afgeleverd aan de juiste bestemming waarmee men de juiste beslissingen kan nemen, hetzij om een bedreiging te counteren, hetzij om toe te laten de noodzakelijke preventieve maatregelen te nemen, dan wordt hierover met geen woord gerept. Anders gezegd, als het goed gaat, dan (er)kennen we ze niet. Maar o wee als

« *S'il y a secret, il doit l'être avec une finalité noble* ».

het misloopt. Dit kan de basis vormen voor een onderhuidse frustratie bij de leden van inlichtingendiensten. Anderzijds is er ook een cultuur van geheimhouding. Laat het duidelijk zijn dat informatiegaring niet in de openbaarheid moet worden gebracht. Let wel, anderzijds mogen we ook geen geheimhoudingscultuur cultiveren. We moeten onszelf niets voor spiegelen. Geheimhouding dient tot alles. Ook om te verbergen wat men niet doet of niet heeft gedaan.

Toch wil ik er op wijzen dat het Vast Comité I ook hier een rol te spelen heeft. Het zit namelijk zo dat het Comité via haar jaarlijks activiteitenrapport (n.v.d.r. zie in extenso, www.comiteri.be), verslag uitbrengt aan de Kamer en de Senaat. Het betreft niet louter een eigen 'activiteitenrapport'; maar is meer dan dat. Er wordt ook een beeld geschetst van de werking

van de inlichtingenwereld. Dat laat het Vast Comité I vaak toe de *passer le bon message*, daar waar de inlichtingendiensten omwille van zelfcensuur en politiek correctheid daar niet aan toe komen. Zo bijvoorbeeld in het dossier islamterrorisme, waarbij het Comité, net op basis van de informatie van de inlichtingendiensten, zich de vraag durfde te stellen of we niet verkeren in een situatie die veel erger is dan deze die de inlichtingendienst in haar analyses naar voor bracht. In hetzelfde kader is het overigens ook aanbevelenswaardig – de wet biedt hier trouwens de mogelijkheid toe – dat de Belgische inlichtingendiensten, naar analogie van hun collega's uit bijvoorbeeld Nederland en Duitsland, ook een eigen jaarverslag maken.

Wij staan soms verbaasd over de verregaande en erg onthullende uitspraken in die rapporten. Daarmee wordt bewezen dat er wel degelijk kan gecommuniceerd worden. Een dergelijke oefening zou zondermeer een meerwaarde betekenen voor zowel de inlichtingendiensten als het Vast Comité I."

Binnenkort verlaat u het Vast Comité I om zich volledig toe te kunnen leggen op de leiding van Cel voor Financiële Informatieverwerking, in de wandelgangen de anti-witwascel. Welk advies geeft u mee aan uw opvolger?

Delepière: "Het creëren van een wettelijke basis voor zowel de controle op als opdrachten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten was een grote vooruitgang tegenover het verleden. Dat hoeft geen betoog. Er is een indringende denkoefening nodig geweest om de afweging te maken

tussen twee – op het eerste zicht – tegenstrijdige belangen: de eerbiediging van het grondrechten van de burgers en de nood aan inlichtingen vanwege de Staat.

Maar verbeterpunten zijn er altijd. Wat betreft het algemene werkingskader, zie ik nog een groot potentieel in de samenwerking met het Vast Comité P. Daar kan het nieuwe beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, vanaf heden samengesteld uit de voorzitters van de Vaste Comités I en P alsook van de Privacycommissie, een voortrekkersrol in spelen. Maar er is ook nood aan nauwere samenwerking met andere diensten, zoals bijvoorbeeld het Centrum voor Gelijkheid

van Kansen en Racismebestrijding. En als ik dan al iets mag meegeven aan mijn opvolger: ook al maakt de samenstelling van het Vast Comité I het voorwerp uit van een politieke keuze, wees steeds waakzaam, oplettend en alert met betrekking tot de onafhankelijkheid van en de collegialiteit binnen het Comité bij het uitvoeren van uw opdracht. Laat de eventuele spanningen die op het politieke vlak volkomen normaal en legitiem zijn, direct noch indirect de werking van het Comité beïnvloeden. Daar ligt volgens mij de sleutel tot succes.

Dank u voor dit gesprek.

WIE KAN ZICH TOT HET VAST COMITÉ I WENDEN?

Betrokken privé-personen en ambtenaren

Privé-personen die rechtstreeks betrokken waren bij het optreden van een inlichtingendienst kunnen hun klacht of aangifte richten aan het Vast Comité I of aan zijn Dienst Enquêtes.

Elke ambtenaar, elke persoon die een openbaar ambt bekleedt en elk lid van de krijgsmacht die of dat rechtstreeks betrokken is bij richtlijnen en beslissingen van de inlichtingendiensten of bij de uitvoeringsvoorwaarden daarvan, alsook bij de methodes of bij acties van deze diensten, kan een klacht indienen of een aangifte doen zonder daarvoor de toelating te moeten vragen aan zijn chefs of aan zijn hiërarchische oversten.

De persoon die aangifte doet, mag vragen dat zijn anonimiteit wordt gewaarborgd. In dit geval mag zijn identiteit alleen bekend worden gemaakt binnen het Vast Comité I en zijn Dienst Enquêtes.

De leden van het Vast Comité I en van zijn Dienst Enquêtes moeten de klachten en aangiften onderzoeken. In sommige specifieke gevallen mogen ze een klacht of aangifte zonder gevolg klasseren.

De federale overheden

Vier federale overheden zijn bevoegd om, elk afzonderlijk, een vraag tot onderzoek aanhangig te maken bij het Vast Comité I:

- De Senaat, via zijn begeleidingscommissie;
- De Kamer van volksvertegenwoordigers, via haar opvolgingscommissie;

Aanbevolen literatuur

Wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, *B.S.*, 26 juli 1991; Jaarverslagen van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten (zie www.comiteri.be) en DELEPIERE, J.-C., 'Le Comité permanent de contrôle des services de renseignement', in COOLS, M., DASSEN, K., LIBERT, en PONSAERS, P., *De Staatsveiligheid. Essays over 175 jaar Veiligheid van de Staat*, Brussel, Politeia, 2005, pp. 225-240.

- De minister van Landsverdediging, met betrekking tot de ADIV;
- De minister van Justitie, met betrekking tot de Veiligheid van de Staat.

Tot slot kunnen het Vast Comité I zelf en zijn Dienst Enquêtes handelen op eigen initiatief.

Eventueel kan het Vast Comité I het Vast Comité P bij zijn onderzoeken betrekken (of omgekeerd) in het kader van een gemeenschappelijk onderzoek.